

10. klass

Geograafia ainekava I kursus. Rahvastik ja majandus.

Oppesisu	Taotletavad õppetulemused	Läbivad teemad	Lõiming teiste ainetega
<p>GEOGRAAFIA ARENG JA UURIMISMEETODID Geograafia areng ja peamised uurimisvaldkonnad. Nüüdisaegsed uurimismeetodid geograafias.</p>	<ul style="list-style-type: none"> on omandanud ettekujutuse geograafia arengust, teab geograafia seoseid teiste teadusharudega ning geograafia kohta tänapäeva teaduses; toob näiteid nüüdisaegsete uurimismeetodite kohta geograafias; teeb vaatlusi ja mõõdistamisi, korraldab küsitlusi ning kasutab andmebaase vajalike andmete kogumiseks; kasutab teabeallikaid, sh kaarte info leidmiseks, seoste analüüsiks ning üldistuste ja järelduste tegemiseks; analüüsib teabeallikate, sh kaartide järgi etteantud piirkonna loodusolusid, rahvastikku, majandust ning inimtegevuse võimalikke tagajärgi. 	<p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine: geoteaduste õppimisvõimalused kõrgkoolides; Tehnoloogia ja innovatsioon: uurimismeetodite areng; Keskkond ja jätkusuutlik areng: geograafiaalase uurimistöö eesmärgid; Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: geograafilise teabe ja uurimismeetodite kasutamine koduasula probleemide lahendamiseks.</p>	<p>matemaatika: andmebaasid, nende kasutamine; ajalugu: teaduse ja tehnoloogia areng uusajal, füüsika – füüsikateaduse areng, keemia – keemiateaduse areng, bioloogia – bioloogiateaduse areng</p>
<p>RAHVASTIK Rahvastiku paiknemine ja tihedus, seda mõjutavad tegurid. Maailma rahvaarv ja selle muutumine. Demograafiline üleminek. Rahvastiku struktuur ja selle mõju riigi arengule. Sündimust ja suremust mõjutavad tegurid. Rahvastikupoliitika. Rände põhjused ning liigitamine. Peamised rändevood maailmas. Rände tagajärjed. Pagulasprobleemid maailmas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> analüüsib temaatiliste kaartide ja statistiliste andmete põhjal rahvastiku paiknemist ning tihedust maailmas, etteantud regioonis või riigis; analüüsib demograafilise ülemineku teooriale toetudes rahvaarvu muutumist maailmas, etteantud regioonis või riigis ning seostab seda arengutasemega; analüüsib rahvastikupüramiidi järgi etteantud riigi rahvastiku soolis-vanuselise struktuuri ning selle mõju majanduse arengule; võrdleb sündimust ja suremust arenenud ja arengumaades ning selgitab erinevuste peamisi põhjusi; toob näiteid rahvastikupoliitika ja selle vajalikkuse kohta; teab rände liike ja rahvusvaheliste rännete peamisi suundi ning analüüsib etteantud piirkonna rännet, seostades seda peamiste tõmbe- ja tõuketeguritega; 	<p>Kultuuriline identiteet: eri kultuuride muutumine ajaloo vältel, õpilane mõistab seda ja on kultuuriliselt salliv; Teabekeskond: õpilane on kursis rahvastiku andmeportaalidega; Tehnoloogia ja innovatsioon: ühiskonna arengu ja rahvastikuprotsesside seos; Keskkond ja jätkusuutlik areng: rahvastiku paiknemise mõju looduskeskkonnale; Kultuuriline identiteet: migratsiooni mõju sihtmaale ja sisserändajale; Väärtused ja kõlblus: rännetega kaasnevad tagajärjed elukohta vahetanud inimesele; Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: Eesti lõimumispoliitika ja rahvastikupoliitika põhimõtted.</p>	<p>matemaatika: statistiliste andmete analüüs ja esitamine, jooniste, diagrammide, tabelite jms analüüs ja koostamine; ühiskonnaõpetus: riigi rahvastikupoliitika, migratsioon ja pagulasprobleemid, ajalugu rahvastiku areng eri ajalooetappidel, võõrkeeled: temaatiliste võõrkeelsete internetiportaalide kasutamine, keel ja kirjandus – eri liiki tekstide lugemine, analüüsimine, tekstiloome;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib rändega kaasnevaid positiivseid ja negatiivseid tagajärgi lähte- ja sihtriigile ning mõjusid elukohariiki vahetanud inimesele; • analüüsib teabeallikate põhjal etteantud riigi rahvastikku (demograafilist situatsiooni), rahvastikuprotsesse ja nende mõju riigi majandusele; • väärtustab kultuurilist mitmekesisust, on salliv teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni suhtes. 		
<p>ASUSTUS Asustuse areng maailmas ning asulate paiknemist mõjutavad tegurid eri aegadel. Linnad ja maa-asulad arenenud ja arengumaades. Linnastumise kulg maailmas. Linnade sisestruktuur ning selle muutumine. Linnastumisega kaasnevad probleemid arenenud ja arengumaades. Linnakeskkond ja selle planeerimine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb linnu ning maa-asulaid arenenud ja arengumaades; • analüüsib linnastumise kulgu ja erinevusi arenenud ja arengumaades; • analüüsib etteantud info põhjal linna sisestruktuuri ning selle muutusi, • toob näiteid arenenud ja arengumaade suurlinnade planeerimise ning sotsiaalse te ja keskkonnaprobleemide kohta; • analüüsib kaardi ja muude teabeallikate põhjal etteantud riigi või piirkonna asustust; • analüüsib etteantud info põhjal linna sisestruktuuri ning selle muutusi; • on omandanud ülevaate maailma linnastunud piirkondadest, nimetab ning näitab kaardil maailma suuremaid linnu ja linnastuid. 	<p>Väärtused ja kõlblus: ühiskonnas üldtunnustatud väärtused ja kõbluspõhimõtted; Teabekeskond: asustuste teabeportaaliid; Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: õpilane analüüsib koduasula sotsiaalseid ja keskkonnaprobleeme ning pakub lahendusi olukorra parandamiseks; Tehnoloogia ja innovatsioon: linna sisestruktuuri areng; Keskkond ja jätkusuutlik areng: õpilane analüüsib koduasula sotsiaalseid ja keskkonnaprobleeme ja pakub lahendusi olukorra parandamiseks.</p>	<p>ajalugu: linnade areng ja roll eri ajalooetappidel, ühiskonnaõpetus: asustuse areng, linnastumine arenenud ja arengumaades; bioloogia: linnastumisega kaasnevad keskkonnaprobleemid</p>
<p>MUUTUSED MAAILMAMAJANDUSES Muutused majanduse struktuuris ja hõives. Tootmist mõjutavad tegurid ning muutused tootmise paigutuses. Rahvusvahelised firmad. Autotööstus. Turismi areng. Turismi roll riigi majanduses ja mõju keskkonnale. Transpordi areng ja mõju maailmamajandusele. Rahvusvaheline kaubandus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib teabeallikate põhjal riigi majandusstruktuuri ja hõivet ning nende muutusi; • analüüsib tootmise paigutusniheid tänapäeval kõrgtehnoloogilise tootmise näitel; • analüüsib tööstusettevõtte tootmiskorraldust ja paigutusniheid autotööstuse näitel; • toob näiteid tehnoloogia ja tootearenduse mõju kohta majanduse arengule; • analüüsib etteantud teabeallikate järgi riigi turismimajandust, selle arengueeldusi, seoseid teiste majandusharudega, rolli maailmamajanduses ning mõju keskkonnale; 	<p>Teabekeskond: majandusandmete otsimine andmebaasidest; Tehnoloogia ja innovatsioon: innovatsiooni mõju majanduse arengule, tänapäevased paigutusniheid; Keskkond ja jätkusuutlik areng: majandusstruktuuri ja hõive muutuste ning paigutusnihe mõju piirkonna arengule; Väärtused ja kõlblus: tööjõu kasutamise probleemid; Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: kodupiirkonna arengueeldused ja -probleemid.</p>	<p>matemaatika: statistiliste andmete analüüs ja esitamine, jooniste, diagrammide, tabelite jms lugemine, koostamine, analüüs ja üldistuste tegemine; ühiskonnaõpetus ja majandusõpetus: rahvusvahelised firmad, rahvusvaheline kaubandus ja investeringud, võrgustikupõhine majandus; erinevad majandustüübid; ajalugu: kaubandus, selle roll ja areng eri ajalooetappidel, industrialiseerumine ja tööstuse areng</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib teabeallikate järgi riigi transpordigeograafilist asendit ja transpordi osa riigi majanduses; • analüüsib maailmakaubanduse peamisi kaubavoogusid. 		
<p>ÜHISKONNA ARENG JA GLOBALISEERUMINE</p> <p>Riikide liigitamine arengutaseme ja panuse järgi maailmamajandusse.</p> <p>Arengutaseme mõõtmine. Eri arengutasemega riigid. Agraar-, tööstus- ja infoühiskonna rahvastik, majandus ning ruumiline korraldus.</p> <p>Üleilmastumine ja maailmamajanduse areng.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • teab arengutaseme näitajaid ning riikide rühmitamist nende alusel; • iseloomustab agraar-, industriaal- ja infoühiskonna rahvastikku, asustust, majandust ning selle ruumilist korraldust; • selgitab globaliseerumise eri aspekte, toob näiteid selle mõju kohta arenenud ja arengumaadele; • võrdleb ja analüüsib teabeallikate põhjal riikide arengutaset ning riigisiseseid arenguerinevusi; • on omandanud ülevaate maailma poliitilisest kaardist, nimetab ja näitab kaardil kõik Euroopa riigid ja pealinnad ning maailma suuremad riigid. 	<p>Teabekeskkond: majandusandmete otsimine andmebaasidest; Tehnoloogia ja innovatsioon“: innovatsiooni mõju majanduse arengule, tänapäevased paigutusnihked; Keskkond ja jätkusuutlik areng: majandusstruktuuri ja hõive muutuste ning paigutusnihet mõju piirkonna arengule; Väärtused ja kõlblus: tööjõu kasutamise probleemid ning Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: kodupiirkonna arengueeldused ja -probleemid.</p>	<p>ajalugu: ühiskonna areng erinevatel ajaloo perioodidel; ühiskonnaõpetus ja majandusõpetus: riikide liigitamine arengutaseme järgi, agraar-, industriaal- ja infoühiskond, globaliseerumine; ühiskonnaõpetus: märkab ühiskonnas toimunud arengusuundumusi; kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme;</p>